

охорони здоров'я як складної системи, що посідає провідне місце серед інших систем, які людське суспільство використовує у всіх сферах суспільного буття і на всіх історичних етапах для забезпечення свого існування і розвитку. На думку цього автора, охорона здоров'я як складна система може включати кілька видів підсистем, зокрема:

а) концептуальні системи (ідеї, задумки керівників різних рангів, наукові концепції щодо надання різних видів медичної допомоги, погляди на організацію та управління);

б) емпіричні системи (конкретні лікувально-профілактичні установи);

в) організаційні системи (різні рівні органів управління охороною здоров'я, різні моделі фінансування охорони здоров'я) [6; 4].

Таким чином, можна зробити висновок, що визначення охорони здоров'я як складної організаційної соціальної динамічної функціональної багаторівневої ієрархічної керованої системи, яка створена і використовується у державі для здійснення всього комплексу соціальних і медичних заходів, спрямованих на збереження, охорону та постійне зміцнення здоров'я кожного громадянина нашої країни, найбільш повно відображає сутність даного поняття.

Використані джерела

1. Гладун З.С. Державне управління в галузі охорони здоров'я. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 312 с.
2. Радиш Я.Ф. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис, проблеми та шляхи реформування: моногр. К.: Вид-во УАДУ, 2001. 360 с.
3. Дейкун Н.П. Инструктивно-методические рекомендации к обоснованию реорганизации системы охраны здоровья населения города. Чернигов, 1996. 18с.
4. Журавель В.И. Основы менеджмента в системе здравоохранения. К., 1999. 336 с.
5. Крыштопа Б.П., Андреева И.М. Менеджер в здравоохранении. К., 1995. 181 с.
6. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я: моногр. / За заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. 680 с.

Лев ЛЕВКО

здобувач освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування» ТНЕУ

Науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ Алла МЕЛЬНИК

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ КОЛЕКТИВНОЮ ПРАЦЕЮ В ДЕРЖАВНІЙ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНІЙ ЧАСТИНІ

Управління колективною працею одна з найважливіших ділянок в системі публічного управління та адміністрування. Значною мірою вона визначається специфікою праці і завданнями організації (підприємства, установи, органу влади). Питанням організації праці присвячені дослідження таких вчених, як

Богиня Д.П., Балабанова Л.В., Круп'як Л.Б., Мельник А.Ф., Велишук С.С. та інші.

Водночас в науковій літературі малодослідженою є ця проблема в системі пожежно-рятувальної частини. При цьому проблема є актуальною з огляду на наяву нових загроз, використання нових управлінських технологій в зарубіжній практиці. Особливість функціональної діяльності Державної пожежно-рятувальної частини (далі ДПРЧ) полягає в специфіці її завдань реагування та запобігання надзвичайних ситуацій (далі НС). Зокрема ДПРЧ забезпечує постійну готовність виконання дій за призначенням у мирний час і в особливий період, розробляє та впроваджує заходи щодо покращення організації ліквідації наслідків НС, гасіння пожеж у населених пунктах і на об'єктах незалежно від форми власності, розташованих на відповідній території, бере участь у розробленні та виконанні об'єктових, районних і міських програм цивільного захисту із попередження виникнення НС та пожеж і підвищення рівня техногенної та пожежної безпеки, організовує та забезпечує виконання заходів з ліквідації наслідків НС та гасіння пожеж, рятування людей у тому числі в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, загрози вибуху, обвалу, зсуву, підтоплення, радіаційного, хімічного, бактеріологічного зараження, надає допомогу в ліквідації наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха та інших видів небезпечних подій, що становлять загрозу життю або здоров'ю населення чи призводять до значних матеріальних збитків, надає невідкладну до медичну допомогу постраждалим особам, які перебувають у небезпечному для життя й здоров'я стані, на місці виникнення пожеж та НС, в межах компетенції бере участь у заходах з евакуації населення з районів (місць, зон) можливого впливу наслідків НС і розміщення його у безпечних районах (місцях), здійснює підготовку описів пожеж та розроблення заходів, спрямованих на попередження їх виникнення та мінімізації наслідків, здійснює постійне та обов'язкове обслуговування об'єктів і окремих територій, що згідно із законодавством підлягають постійному та обов'язковому обслуговуванню аварійно-рятувальними службами, контроль за додержанням та виконанням вимог законодавства у сферах пожежної і техногенної безпеки, цивільного захисту, за діяльністю аварійно-рятувальних служб, охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів; проводить вступні протипожежні інструктажі, заходи протипожежної пропаганди, здійснює контроль за проходженням навчання заходам пожежної безпеки, моніторинг додержання на об'єктах, що охороняються, протипожежних вимог стандартів, відповідності технологічних процесів і окремих операцій вимогам пожежної безпеки. Окрім того ДПРЧ здійснює щоденний контроль за додержанням правил пожежної безпеки під час проведення вогневих та інших пожежонебезпечних робіт; бере участь у розробленні об'єктових, цехових та інших інструкцій із питань заходів

пожежної безпеки, планів ліквідації аварій, проводить перевірки наявності та робочого стану первинних засобів пожежогашіння та установок протипожежного захисту на об'єктах, здійснює постійний моніторинг виконання протипожежних вимог норм і правил на об'єктах нового будівництва під час реконструкції, розширення і технічного переозброєння цехів, складів, будівель і споруд.

В рамках внутрішньо відомчого управління ДПРЧ здійснює контроль за організацією караульної служби у підпорядкованому підрозділі, утримує в справному стані та забезпечує дотримання правил експлуатації джерел протипожежного водопостачання; планує, організовує та проводить тактичні навчання на потенційно небезпечних об'єктах та об'єктах підвищеної небезпеки, розташованих на відповідній території, організовує та забезпечує відповідно до встановлених вимог виконання заходів із складання, коригування та відпрацювання документів оперативного реагування (планів реагування на надзвичайні ситуації, планів ліквідації аварійних ситуацій на об'єктах і територіях, оперативних планів і карток пожежогашіння тощо). Необхідність залучення колективу до виконання дій за призначенням вимагає кооперації та злагодженої взаємодії між працівниками.

Аналіз зовнішніх і внутрішніх функцій управління колективною працею в ДПРЧ засвідчує низку проблем, які не дозволяють отримати однозначно очікуваний результат управлінських дій:

- диверсифікація об'єктів надзвичайних ситуацій та відповідно збільшення видів робіт;
- незавершеність адміністративно-територіальної реформи що впливає на зміну зон обслуговування;
- інновації в технологіях що мають місце у світі і вимагають нових засобів праці в системі ДПРЧ при використанні їх на різноманітних видах НС;
- необхідність систематичної перепідготовки персоналу, як реакція на вказані зміни;
- необхідність модернізації матеріально-технічних засобів;
- поширення зарубіжної практики соціального захисту персоналу.

Вважаємо, що розв'язання зазначених проблем має бути покладено в підготовку і реалізацію практичних рішень в системі служби НС на всіх рівнях.

Використані джерела

1. Балабанова Л.В. «Організація праці менеджера: навч.посіб. / Л.В.Балабанова. Київ: ВД «Професіонал», 2004, 304 с.
2. Богиня Д.П. Основи економіки праці: навч.посібник / Д.П. Богиня. К.: Знання-Пресс, 2002, 313 с.
3. Круп'як Л.Б. «Управління трудовими ресурсами організації» Навч.посібник.-К.:Кондор-Видавництво, 2013, 278 с.
4. Мельник А.Ф., Велешук С.С. «Управління змістом робіт». Навчальний посібник / А.Ф. Мельник, С.С. Велешук. Тернопіль: Економічна думка, 2015, 262 с.